

## **Besluit**

Nijverdal,

Nr. 13INT02639

15 OKT. 2013

Burgemeester en wethouders van Hellendoorn;

gelet op artikel 8.5 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013;

**B e s l u i t e n :**

vast te stellen het:

### **Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013**

#### **Hoofdstuk 1      Begripsomschrijvingen**

##### **Artikel 1      Begripsomschrijvingen**

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. persoonsgebonden budget-regulier: een geldbedrag als bedoeld in artikel 1.1, aanhef en onder 21 van de verordening;
2. persoonsgebonden budget-alfa: een geldbedrag als bedoeld in artikel 1.1, aanhef en onder 21 van de verordening bestaande uit een vergoeding voor een arbeidsverhouding als bedoeld in artikel 5, eerste lid van de Wet op de loonbelasting 1964 inclusief een bedrag voor bemiddeling en service;
3. verordening: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013;
4. woonvoorziening: een individuele voorziening behorende tot de te bereiken resultaten als genoemd in artikel 5.3, lid 4 van de verordening;
5. woningaanpassing: ingreep van bouw- of woontechnische aard die gericht is op het opheffen of verminderen van beperkingen die een persoon ondervindt bij het normale gebruik van een woning.

#### **Hoofdstuk 2      Resultaten vastgesteld in eenheden**

##### **Artikel 2      Resultaten vastgesteld in eenheden**

1. De individuele voorzieningen van de te bereiken resultaten als bedoeld in de artikelen 5.2, 5.4, 5.5 en 5.6 van de verordening, worden vastgesteld in uren en minuten aan de hand van het Protocol Hulp bij het huishouden, dat als bijlage bij dit besluit is gevoegd.
2. Bij de verstrekking van de individuele voorzieningen als genoemd in lid 1, wordt onderscheid gemaakt in hulp bij het huishouden categorie 1 (hh1) en hulp bij het huishouden categorie 2 (hh2).



## **Hoofdstuk 3 Bedragen persoonsgebonden budget**

### **Artikel 3 Bedragen persoonsgebonden budget**

1. Het persoonsgebonden budget-regulier voor de individuele voorzieningen van de te bereiken resultaten als bedoeld in de artikelen 5.2, 5.4, 5.5 en 5.6 van de verordening bedraagt maximaal € 14,56 per uur voor hulp bij het huishouden, categorie 1 (hh1) en € 19,05 per uur voor hulp bij het huishouden, categorie 2 (hh2).
2. Het persoonsgebonden budget-alfa voor de individuele voorzieningen van de te bereiken resultaten als genoemd in de artikelen 5.2, 5.4, 5.5 en 5.6 van de verordening bedraagt maximaal € 15,78 per uur.
3. Bij overige individuele voorzieningen is het persoonsgebonden budget gelijk aan de tegenwaarde van een vergelijkbare voorziening in natura, zoals deze door de gemeente kan worden aangeschaft bij de gecontracteerde leverancier.
4. Het bedrag van het persoonsgebonden budget als bedoeld in lid 4 is vastgesteld op basis van:
  - a. de nieuwprijs van de voorziening;
  - b. de kosten van keuring, reparatie, onderhoud en verzekering voor een periode van vijf jaar;
  - c. een economische levensduur van vijf jaar;

## **Hoofdstuk 4 Soorten voorzieningen**

### **Artikel 4 Soorten voorzieningen met betrekking tot het wonen in een geschikt huis**

1. De hoogte van het bedrag als genoemd in artikel 5.3, lid 2 van de verordening bedraagt € 7.500,--.
2. Bij de vaststelling van een financiële tegemoetkoming in de kosten van een woningaanpassing als genoemd in artikel 5.3, lid 4 verordening, wordt rekening gehouden met:
  - a. de aanneemsom (hierin begrepen de loon- en materiaalkosten) voor het treffen van de voorziening;
  - b. de risicoverrekening van loon- en materiaalkosten, met inachtneming van het bepaalde in de risicoregeling woning- en utiliteitsbouw 1991;
  - c. het architectenhonorarium tot ten hoogste 10% van de aanneemsom, met dien verstande dat dit niet hoger is dan het maximale honorarium als bepaald in de DNR 2005 (De Nieuwe Regeling 2005), voorzover het college het inschakelen van een architect noodzakelijk acht;
  - d. de kosten voor het toezicht op de uitvoering, indien dit noodzakelijk is, tot een maximum van 2% van de aanneemsom;
  - e. de leges, voor zover deze betrekking hebben op het treffen van de voorziening;
  - f. renteverlies, in verband met het verrichten van noodzakelijke betaling aan derden voordat de bijdrage is uitbetaald, voor zover deze verband houdt met de bouw dan wel het treffen van voorzieningen;
  - g. de prijs van bouwrijpe grond wanneer niet binnen de oorspronkelijke kavel gebouwd kan worden;
  - h. de door het college schriftelijk goedgekeurde kostenverhogingen, die ten tijde van de raming van de kosten redelijkerwijs niet te voorzien waren;
  - i. de kosten in verband met noodzakelijk technisch onderzoek en adviezen met betrekking tot het verrichten van de aanpassing;
  - j. de kosten van heraansluiting op de openbare nutsvoorziening;
  - k. de administratiekosten die verhuurder maakt ten behoeve van het treffen van een voorziening voor de persoon met beperkingen, bedragen, voorzover de kosten genoemd onder a. tot en met j. meer dan € 900,-- zijn, 10% van die kosten met een maximum van € 340,--.
3. De financiële tegemoetkoming als genoemd in lid 2 moet, met inachtneming van een eventueel zelf betaalde eigen bijdrage, worden terugbetaald indien de woning binnen tien jaar na

4. gereedmelding van de woonvoorziening wordt verkocht en de hoogte van de financiële tegemoetkoming meer bedraagt dan € 7.500,--.  
De hoogte van het terug te betalen bedrag wordt vastgesteld, overeenkomstig onderstaand afschrijvingsschema:
- voor het eerste jaar 100%
  - voor het tweede jaar 90%
  - voor het derde jaar 80%
  - voor het vierde jaar 70%
  - voor het vijfde jaar 60%
  - voor het zesde jaar 50%
  - voor het zevende jaar 40%
  - voor het achtste jaar 30%
  - voor het negende jaar 20%
  - voor het tiende jaar 10%
5. Een woonvoorziening van niet-bouwkundige of niet-woontechnische aard:
- a. met een aanschafwaarde tot € 250,-- (inclusief btw) wordt uitsluitend in eigendom verstrekt, met uitzondering van een drempelhulp/-kit;
  - b. met een aanschafwaarde vanaf € 250,-- (inclusief btw) wordt, met uitzondering van een woonvoorziening gericht op woningsanering, uitsluitend in bruikleen of in de vorm van een persoonsgebonden budget verstrekt;
  - c. die gericht is op woningsanering wordt uitsluitend in eigendom verstrekt.
6. De hoogte van een woonvoorziening in de vorm van een forfaitaire vergoeding in de kosten van woningsanering is afhankelijk van de leeftijd van de huidige stoffering en bedraagt maximaal voor:
- a. gladde afneembare vloerbedekking voor de woonkamer € 360,--
  - gladde afneembare vloerbedekking voor de slaapkamer € 157,50
  - b. rolgordijnen/jaloezieën (105 cm x 130 cm) € 25,--
7. Een woonvoorziening in de vorm van een forfaitaire vergoeding in de verhuis- en herinrichtingskosten bedraagt € 2.269,--.
8. Een woonvoorziening in de vorm van een forfaitaire vergoeding in de verhuis- en herinrichtingskosten aan de persoon die op verzoek van de gemeente, ten behoeve van een persoon met beperkingen, een woonruimte ontruimt, bedraagt minimaal € 2.269,--.
9. Indien belanghebbende te maken heeft met dubbele woonlasten kan er voor een periode van maximaal zes maanden een woonvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de kosten van tijdelijke huisvesting worden verstrekt in verband met het aanpassen van de huidige woonruimte van belanghebbende of het aanpassen van de door belanghebbende nog te betrekken woonruimte. Het college verleent slechts een financiële tegemoetkoming in de kosten van tijdelijke huisvesting als de aanvrager redelijkerwijs niet kan voorkomen dat hij deze dubbele woonlasten heeft. De financiële tegemoetkoming is afhankelijk van de kale huur van de woonruimte, met een maximum gelijk aan de maximale huurgrens als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag. Bij niet zelfstandige woonruimte bedraagt de financiële tegemoetkoming de helft van de maximale huurgrens als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag.
10. In geval van huurbeëindiging van een woonruimte, die aangepast is voor een bedrag van € 10.000,-- of meer, kan het college voor een periode van maximaal zes maanden een financiële tegemoetkoming verlenen aan de eigenaar van de woning in verband met derving van huurinkomsten. De hoogte van de financiële tegemoetkoming is afhankelijk van de kale huur van de woonruimte, met een maximum gelijk aan de maximale huurgrens als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag.
11. Een woonvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de kosten van onderhoud, keuring en reparatie kan worden verstrekt voor: trapliften, rolstoelplateauliften, woonhuisliften, hefplateauliften, balansliften, automatische deuropeners en mechanische inrichting van een in hoogte verstelbare keuken/wastafel.

12. Een woonvoorziening in de vorm van het bezoeken van een woonruimte is niet aan een maximumbedrag gebonden.

#### **Artikel 5       Individuele voorziening met betrekking tot het zich verplaatsen in en om de woning**

1. De rolstoel als genoemd in artikel 5.7, lid 2 van de verordening kan worden verstrekt in de vorm van:
  - a. een voorziening in natura;
  - b. een persoonsgebonden budget.

#### **Artikel 6       Soorten voorzieningen met betrekking tot het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel**

1. De door het college te treffen individuele voorzieningen behorende tot het te bereiken resultaat als genoemd in artikel 5.8 van de verordening kunnen bestaan uit:
  - a. een Wmo-vervoerpas, waarmee tegen gereduceerd tarief 600 zones per jaar gereisd kan worden; en/of
  - b. een voorziening in natura in de vorm van een verplaatsingsmiddel; of
  - c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een voorziening als bedoeld onder b.
2. Indien de in lid 1 onder a genoemde individuele voorziening niet leidt tot het te bereiken resultaat, kan het college een van de volgende voorzieningen verstrekken:
  - a. een financiële tegemoetkoming voor het gebruik van een taxi die maximaal € 3.120,-- per jaar bedraagt. Daarnaast kan het starttarief en het tijdtarief gedeclareerd worden. Voor het starttarief geldt een maximum van € 2,83 per keer. Voor het tijdtarief geldt een maximum van € 0,34 per minuut;
  - b. een financiële tegemoetkoming voor het gebruik van een rolstoeltaxi die maximaal € 3.930,-- per jaar bedraagt. Daarnaast kan het starttarief en het tijdtarief gedeclareerd worden. Voor het starttarief geldt een maximum van € 5,75 per keer. Voor het tijdtarief geldt een maximum van € 0,39 per minuut of;
  - c. een financiële tegemoetkoming in de kosten van het aanpassen van een eigen auto.
3. Indien de in lid 1 onder a en de in lid 2 genoemde individuele voorzieningen niet leiden tot het te bereiken resultaat, kan het college een van de volgende voorzieningen verstrekken:
  - a. een voorziening in natura in de vorm van:
    1. een al dan niet aangepaste gesloten buitenwagen;
    2. een al dan niet aangepaste auto; of
  - b. een persoonsgebonden budget te besteden aan een voorziening als bedoeld onder a.
4. Indien de omvang van de individuele voorziening zoals genoemd in lid 1 onder a en lid 2 onder a en b aantoonbaar niet toereikend is, kunnen de hierin genoemde zones, c.q. bedragen, met uitzondering van de genoemde starttarieven, worden verruimd tot maximaal een verdubbeling van de genoemde zones c.q. bedragen.

#### **Artikel 7       Soorten voorzieningen om contacten te kunnen hebben met medemensen en deel te kunnen nemen aan maatschappelijke, recreatieve en/of religieuze activiteiten**

1. De door het college te treffen individuele voorzieningen behorende tot het te bereiken resultaat als genoemd in artikel 5.9 van de verordening kunnen onder andere bestaan uit:
  - a. een rolstoel voor incidenteel gebruik;
  - b. een financiële tegemoetkoming in de kosten van een voorziening die voor sport wordt gebruikt van maximaal € 2.802,--.
2. De voorziening als genoemd in lid 1 onder a, kan worden verstrekt in de vorm van natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

3. De hoogte van het bedrag als genoemd in lid 1 onder b, wordt bepaald door de aanschafwaarde van de voorziening vermeerderd met 20% van de aanschafwaarde voor te verwachten reparatie- en onderhoudskosten.

## **Hoofdstuk 5            Eigen bijdrage en eigen aandeel**

### **Artikel 8            Hoogte van de eigen bijdrage dan wel het eigen aandeel**

Ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de eigen bijdrage dan wel het eigen aandeel, wordt uitgegaan van hetgeen is bepaald in artikel 4.1, lid 1, a t/m d van het (landelijk) Besluit maatschappelijke ondersteuning, alsmede in artikel 4.1, de leden 3 en 4 en de artikelen 4.2, 4.3 en 4.4 van dit besluit.

### **Artikel 9            Voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage/aandeel is verschuldigd**

1. Op grond van artikel 6.3 van de verordening is de aanvrager een eigen bijdrage of eigen aandeel verschuldigd voor alle voorzieningen, met uitzondering van:
  - a. een rolstoel;
  - b. voorzieningen voor personen jonger dan 18 jaar;
  - c. een Wmo-vervoerpas;
  - d. een woonvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de kosten van huurderiving;
  - e. een woonvoorziening in de vorm van een forfaitaire vergoeding in de verhuis- en herinrichtingskosten aan de persoon die op verzoek van de gemeente, ten behoeve van een persoon met beperkingen een woonruimte ontruimt.

### **Artikel 10          Kostprijs van voorzieningen**

1. Onder kostprijs wordt verstaan, het door het college vastgestelde bedrag dat een individuele voorziening gedurende een periode van vier weken kost;
2. Voor de volgende bruikleenvoorzieningen is de kostprijs vastgesteld voor de duur van het gebruik van de voorziening:
  - a. verplaatsingsmiddel in de vorm van een scootmobiel:    € 65,31;
  - b. een ander verplaatsingsmiddel:                            € 31,71;
  - c. woonvoorziening:    € 31,56;
  - d. traplift:     € 36,91.
3. Voor de volgende voorzieningen is er een kostprijs vastgesteld voor de duur van maximaal 39 perioden:
  - a. sportvoorziening: € 71,85;
  - b. verhuis- en herinrichtingskosten: € 58,18.
4. Voor de volgende voorzieningen wordt er voor maximaal 39 perioden een eigen bijdrage/aandeel opgelegd dat gebaseerd is op de kostprijs van de voorziening volgens de geaccepteerde factuur:
  - a. bouwkundige of woontechnische aanpassing;
  - b. woonvoorziening in eigendom;
  - c. auto-aanpassing.
5. Voor het gebruik van een (rolstoel)taxi wordt er voor de duur van het gebruik een kostprijs vastgesteld dat gebaseerd is op de gedeclareerde bedragen.
6. Voor hulp bij het huishouden in de vorm van natura wordt de kostprijs gebaseerd op de daadwerkelijk afgenomen zorg. Voor hulp bij het huishouden in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt de kostprijs gebaseerd op de geïndiceerde uren. Voor de duur van de hulp bij het huishouden is er een eigen bijdrage verschuldigd.
7. Voor voorzieningen die verstrekt worden in de vorm van een persoonsgebonden budget (niet zijnde hulp bij het huishouden) wordt er voor de duur van maximaal vijf jaar een eigen bijdrage

opgelegd waarvan de hoogte gebaseerd is op het bedrag dat de voorziening de gemeente in natura zou kosten.

## **Hoofdstuk 6. Inwerkingtreding en citeertitel**

### **Artikel 11 Intrekking**

Het besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013 van 12 maart 2013, kenmerk 13INT01047, wordt ingetrokken met ingang van de dag, volgende op die van haar bekendmaking en werkt terug tot 1 november 2013.

### **Artikel 12 Overgangsbepaling**

In afwijking van artikel 11, wordt het bepaalde in artikel 6.2, aanhef en onder c, onder 2 en artikel 6.3, lid 2 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013 van 12 maart 2013, kenmerk 13INT01047, voor zover het betreft het recht op de financiële tegemoetkoming in de kosten van het gebruik van een (eigen) auto voor personen die op 31 oktober 2013 recht hadden op deze financiële tegemoetkoming, ingetrokken per 1 juli 2014.

### **Art. 13 Inwerkingtreding**

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag, volgende op die van haar bekendmaking en werkt terug tot 1 november 2013.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1, treedt artikel 9 van dit besluit voor personen die op 31 oktober 2013 aanspraak maakten op een individuele voorziening op grond van de Wmo en op basis van het toen geldende Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013 geen eigen bijdrage/aandeel verschuldigd waren, in werking op 1 januari 2014.

### **Artikel 14 Citeertitel**

Dit besluit kan worden aangehaald als: besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013.

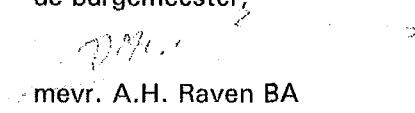
Nijverdal,

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

de secretaris,

  
F. Dijkstra MBA

de burgemeester,

  
mevr. A.H. Raven BA

## **Toelichting op het Besluit maatschappelijke ondersteuning 2013**

### **Inleiding**

De gemeenteraad heeft de kaders waarbinnen voorzieningen worden verstrekt in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning vastgelegd in de verordening maatschappelijke ondersteuning. In dit besluit zijn onder andere alle bedragen, die op basis van de verordening moeten worden vastgesteld, bij elkaar gebracht. Het college kan binnen de door de raad gestelde kaders alle bedragen in het besluit op een eenvoudige wijze aanpassen (bijvoorbeeld omdat er aan de hand van de prijsindex een bijstelling van bedragen plaatsvindt).

### **Hoofdstuk 1            Algemene bepalingen**

#### **Artikel 1            Begripsbepalingen**

Deze begrippen zijn voldoende omschreven. Zij behoeven geen nadere toelichting.

### **Hoofdstuk 2            Resultaten vastgesteld in eenheden**

#### **Artikel 2            Resultaten vastgesteld in eenheden**

De hier genoemde te bereiken resultaten betreffen: "Een schoon en leefbaar huis", "Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften", "Beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding" en "Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren". In het protocol Hulp bij het huishouden, dat als bijlage 1 bij dit besluit is gevoegd, is de omvang van de individuele voorzieningen die behoren tot deze resultaten nader geregeld.

### **Hoofdstuk 3            Bedragen persoonsgebonden budget**

#### **Artikel 3            Bedragen persoonsgebonden budget**

##### Lid 1 en 2:

Bij de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning waren de tarieven voor de persoonsgebonden budgetten voor hulp bij het huishouden gekoppeld aan het gemiddelde tarief van de toen aangeboden natura tarieven in de gemeenten Hellendoorn, Rijssen-Holtten, Tubbergen, Twenterand en wierden. In de praktijk is gebleken dat het overgrote deel van de cliënten die hulp bij het huishouden in de vorm van een persoonsgebonden budget ontvangt, goed uit de voeten kan met de destijds vastgestelde persoonsgebonden budget-tarieven. Om die reden is besloten om deze tarieven als uitgangspunt te nemen en de koppeling van de persoonsgebonden budget-tarieven aan de tarieven voor huishoudelijke hulp in natura los te laten.

In navolging van 2012 zijn ook voor 2013 voor wat betreft de indexering de indexen van het wettelijk minimumloon van 1 januari en 1 juli van het jaar ervoor gevolgd, omdat het persoonsgebonden budget grotendeels loongevoelig is. Daarnaast is de Btw-verhoging (van 19 naar 21%) meegenomen in de berekening van de tarieven. De persoonsgebonden budget-tarieven regulier bedragen daarmee vanaf 1 januari 2013 respectievelijk € 14,56 voor hulp bij het huishouden categorie 1 (HH1) en € 19,05 voor hulp bij het huishouden categorie 2 (HH2). Deze beleidskeuze is afgestemd met de gemeenten Rijssen-Holtten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. De budgethouder van het persoonsgebonden budget regulier wordt met het bestaande tarief in staat geacht om op de markt een zorgleverancier of particuliere hulp te vinden en daarmee tevens personele zaken zoals bijvoorbeeld verzekeringen voor loonkosten, Arbo en wettelijke aansprakelijkheid te regelen. Ook voor dit tarief geldt dat op basis van onze ervaringen het tarief een voldoende kostendekkend tarief is.

#### Lid 3:

Het tarief voor persoonsgebonden budget alfa bedraagt maximaal € 15,78 per uur. Uit marktonderzoek is gebleken dat de cliënt met dit tarief zowel de alfahulp een reëel uurtarief kan bieden als ook een goede service en bemiddeling kan inkopen. Qua indexeringsystematiek wordt aangesloten bij de indexering van het persoonsgebonden budget-regulier. Verder is bij de vaststelling van het persoonsgebonden budget-alfa-tarief vanaf 2011 rekening gehouden met het feit dat de bemiddelings- en servicebureau's voor een deel van hun activiteiten geen Btw behoeven af te dragen. Dit is gedurende het jaar 2010 gebleken en heeft tot gevolg dat het Pgb-alfa tarief vanaf 2011 lager is vastgesteld dan voor 2010. Voor 2013 is dit tarief met de gemiddelde index van het wettelijk minimumloon van 1 januari 2012 en 1 juli 2012 opgehoogd.

#### Lid 4 en 5:

Het bedrag van het persoonsgebonden budget voor overige voorzieningen wordt vastgesteld voor een periode van vijf jaar. De termijn van vijf jaar vangt aan vanaf de datum van de beschikking waarin het betreffende persoonsgebonden budget voor de betreffende voorziening is toegekend.

## **Hoofdstuk 4            Soorten voorzieningen**

### **Artikel 4            Soorten voorzieningen met betrekking tot het wonen in een geschikt huis**

#### Lid 1:

In artikel 5.3, lid 2 van de Verordening is vastgelegd, dat wanneer het aanpassen van de huidige woning een door het college te bepalen bedrag te boven gaat, eerst beoordeeld dient te worden of het te bereiken resultaat bereikt kan worden met een verhuizing naar een geschikte woning of een makkelijker geschikt te maken woning. Het zogenaamde primaat van verhuizen. In dit artikellid is het hierboven genoemde bedrag vastgesteld op € 7.500,--.

Het college is gehouden te onderzoeken of, gelet op de individuele omstandigheden van het geval, het primaat van verhuizen aan belanghebbende kan worden opgelegd. Dit betekent dat per individuele situatie het college de belangen moet afwegen en beoordelen of het primaat van verhuizen een compenserende voorziening is. Wanneer dit niet het geval is, zal moeten worden afgeweken van dat primaat.

#### Lid 2:

In dit artikellid wordt de hoogte van de financiële tegemoetkoming van een woningaanpassing bepaald waarbij rekening wordt gehouden met de kosten van een goedgekeurde offerte. Daarin kan een aantal kosten teruggevonden worden. Hierbij kan gedacht worden aan de kosten van bouw, maar ook aan eventuele kosten van de architect (zoals een sterkte berekening), kosten van vergunningen en kosten van toezicht. Door uit te gaan van de kosten van de goedgekeurde offerte is het mogelijk per offerte andere kosten mee te nemen. Zo zullen toezichtkosten bij een kleine verbouwing geen rol spelen. Onder uitvoeringskosten zijn tevens de kosten begrepen van werkzaamheden die de sociale verhuurders door de eigen technische dienst laten uitvoeren.

#### Lid 3:

De inhoud van dit artikellid spreekt voor zich.

#### Lid 4:

In dit artikellid is bepaald dat woonvoorzieningen van niet-bouwkundige of niet-woontechnische aard, met een aanschafwaarde tot € 250,-- (inclusief btw) uitsluitend in eigendom worden verstrekt. Een uitzondering is gemaakt voor drempelhulpen. Bij de aanbesteding is namelijk bedongen dat met ingang van het nieuwe contract per 1 januari 2013 ook de drempelhulpen in depot kunnen worden geplaatst en kunnen worden herverstrekt. Het is om die reden niet wenselijk om deze voorzieningen in eigendom te verstrekken omdat herverstreking dan niet mogelijk is. Vanaf € 250,-- (inclusief btw) worden woonvoorzieningen van niet-bouwkundige of woontechnische aard in bruikleen verstrekt. Deze regeling komt overeen met de werkafspraken die zijn gemaakt met de gecontracteerde leverancier. Woonvoorzieningen in het kader van woningsanering worden echter niet in bruikleen verstrekt, maar in eigendom.



#### Lid 5:

Een woningsanering wordt aangemerkt als een niet aard- en nagelvaste woonvoorziening. Men spreekt in dit verband ook wel van een woonvoorziening van niet bouwkundige of niet-woontechnische aard.

Allergie, astma of chronische bronchitis (COPD (voorheen CARA genoemd)) kunnen aanleiding zijn voor woningsanering. Daarnaast kan het voor de gebruiker van een rolstoel noodzakelijk zijn dat de gewone vloerbedekking wordt vervangen door rolstoelvast tapijt.

Onder voorwaarden kan men voor een forfaitaire vergoeding in de kosten van woningsanering in aanmerking komen:

#### *Voorwaarden:*

- ingeval van COPD is een verklaring van een medisch specialist noodzakelijk;
- de aanvrager heeft voorafgaande aan de aanschaf niet kunnen weten dat COPD zou ontstaan/verergeren;
- de aanvrager heeft voorafgaande aan de aanschaf niet kunnen weten dat men afhankelijk zou worden van het gebruik van een rolstoel in huis;
- vervanging van de voorziening is medisch gezien op korte termijn noodzakelijk;
- de aanvrager wordt geacht ook zelf maatregelen te treffen ter voorkoming van COPD-klachten;
- de woningsanering betreft in de regel het vervangen van tapijt in het slaapvertrek. Indien de aanvrager jonger is dan vier jaar, kan ook de woonkamer worden gesaneerd;
- de te vervangen stoffering is niet ouder dan acht jaar.

#### *Afschrijvingstermijn*

Een forfaitaire vergoeding wordt alleen verstrekt in die gevallen dat de te vervangen stoffering nog niet is afgeschreven. De forfaitaire vergoeding bedraagt een percentage van de kosten, afhankelijk van de volgende afschrijvingsperiode:

- 100% indien het artikel nieuwer is dan twee jaar;
- 75% indien het artikel tussen de twee en vier jaar oud is;
- 50% indien het artikel tussen de vier en zes jaar oud is;
- 25% indien het artikel tussen de zes en acht jaar oud is.

#### *Normbedragen (gebaseerd op NIBUD)*

Als normbedragen worden gehanteerd:

- voor zeil of linoleum € 45,- per strekkende meter (1 m bij 4 meter). Bij de berekening van het totaal aantal meters, mag 10% van het totale vloeroppervlak opgeteld worden (als zijnde restafval).
- Jaloezieën/rolgordijnen € 25,- (105 cm bij 130 cm)

#### *Afmetingen*

Uitgaande van het uitrustingsniveau sociale woningbouw, worden de volgende afmetingen gehanteerd voor zeil en linoleum:

#### Zeil of linoleum

|            |      |
|------------|------|
| Woonkamer  | 32 m |
| Slaapkamer | 14 m |

#### *Geen forfaitaire vergoeding*

Geen forfaitaire vergoeding wordt verstrekt, indien:

- het treffen van een voorziening niet tot verbetering van de situatie van de aanvrager leidt;
- de aanvrager bij aanschaf van het artikel/voorziening redelijkerwijs had kunnen weten dat hij overgevoelig op bepaalde stoffen reageert;
- de aanvrager gaat verhuizen;
- het artikel/de voorziening ouder is dan acht jaar.

#### *Overig*

De noodzaak voor het verstrekken van een forfaitaire vergoeding in de kosten van woningsanering,

wordt mede bepaald in relatie tot: het levenspatroon en de leefregels, de gehele woninginrichting en ventilatiemogelijkheden en het gedrag van de aanvrager.

Lid 6:

Een forfaitaire vergoeding in de kosten van verhuizing en inrichting wordt vanwege de eenvoud in de vorm van een vast bedrag verstrekt.

Lid 7:

Door privé-omstandigheden kan een persoon zonder beperkingen in een aangepaste woning verblijven. (Bijvoorbeeld omdat de persoon waarvoor de woning in het verleden is aangepast is overleden). Om het aanbod van aangepaste woningen op peil te houden, kan de gemeente aan deze bewoner(s) vragen de woning vrij te maken voor een woningzoekende met beperkingen.

Het vrijmaken van de woning dient wel op verzoek van de gemeente te gebeuren. Iemand die in een aangepaste woning woont en deze op eigen initiatief verlaat, kan niet in aanmerking komen voor deze bijdrage. De tegemoetkoming in de verhuiskosten dient als stimulans om te verhuizen. De gemeente kan echter iemand niet dwingen een woning vrij te maken.

De tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten aan iemand die op verzoek van de gemeente een woning vrijmaakt, bedraagt minimaal € 2.269,--. Per situatie zal beoordeeld moeten worden wat een reële tegemoetkoming is. Hiervoor is geen eigen bijdrage verschuldigd.

Lid 8:

Dit artikellid regelt de financiële tegemoetkoming in de kosten van noodzakelijke tijdelijke huisvesting. In die gevallen waarin de persoon met beperkingen tijdens het aanbrengen van de voorzieningen niet in de woonruimte kan blijven wonen en om deze reden naar een andere woonruimte uitwijkt, kan voor de periode dat dit noodzakelijk is, maar maximaal voor zes maanden, een tegemoetkoming in de dubbele woonlasten worden verstrekt. Deze bedragen zijn gebaseerd op de huurbedragen die in aanmerking worden genomen bij het berekenen van de huurtoeslag.

Lid 9:

Het vinden van een geschikte huurder voor een aangepaste woning zal in veel gevallen langer duren dan de termijnen die gelden voor een niet-aangepaste woning. Daarbij wordt een grens getrokken bij een investeringsbedrag van € 10.000,--. (Woningen die voor een lager bedrag zijn aangepast, zullen in veel gevallen niet zo specifiek zijn aangepast, dat het vinden van een geschikte kandidaat door de woningaanpassingen belemmerd wordt). Door de eigenaar van de woning een financiële tegemoetkoming in de gedeelde huurinkomsten te verlenen kan bevorderd worden dat de aangepaste woonruimte beschikbaar blijft voor een persoon met beperkingen. De duur van de tegemoetkoming kan afhankelijk gesteld worden van de situatie ter plaatse. Een algemene termijn die redelijk kan worden geacht, is zes maanden.

Door het verstrekken van een tegemoetkoming in de kosten van huurdering, deelt de gemeente in het risico van de verhuurder. Het zou niet redelijk zijn als een van beide partijen het risico voor de volle 100% zou moeten lopen. Beide partijen hebben er belang bij dat de woning op zo kort mogelijke termijn weer kan worden verhuurd. De in dit lid opgenomen mogelijkheid tot subsidiëring is mede bedoeld als stimulans om de bereidheid van de woningeigenaar te vergroten zijn medewerking aan het aanpassen van de woonruimte te verlenen.

Lid 10:

Dit artikellid spreekt voor zich en behoeft geen nadere toelichting.

Lid 11:

In aanvulling op het bepaalde in artikel 5.3 van de verordening kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woonruimte indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een Awbz-inrichting. Onder het bezoekbaar maken, wordt uitsluitend verstaan dat de persoon met beperkingen één woonruimte en een toilet kan bereiken en gebruiken.

In dit artikellid is bepaald dat een woonvoorziening in de vorm van het bezoekbaar maken van een woonruimte niet aan een maximumbedrag is gebonden.

**Artikel 5           Individuele voorziening met betrekking tot het zich verplaatsen in en om de woning**

Het gaat hier om een voorziening in de vorm van een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik.

**Artikel 6           Soorten voorzieningen met betrekking tot het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel**

Lid 1 onder a.:

Op basis van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep moeten cliënten minimaal 1500 km per jaar af kunnen leggen voor het leven van alle dag. Daarbij geldt het primaat van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) (Regiotaxi Twente). Dat wil zeggen dat een persoon met beperkingen die voor een vervoersvoorziening is geïndiceerd, in principe in aanmerking komt voor een vergoeding van 1500 kilometers = 600 zones per jaar reizen met de Regiotaxi Twente tegen openbaar vervoerstarief. Deze vergoeding wordt verstrekt als individueel budget, dat slechts kan worden aangesproken voor werkelijk gemaakte ritten met de Regiotaxi Twente.

Lid 1 onder b en c

Een scootmobiel of een ander verplaatsingsmiddel, zoals bijvoorbeeld een driewiel fiets, is bedoeld om in de vervoersbehoefte in de directe woon- en leefomgeving te voorzien. Dit zijn afstanden die mensen zonder handicap per fiets of te voet afleggen. De scootmobiel of een ander verplaatsingsmiddel kan naast de voorzieningen zoals genoemd in lid 1 onder a, worden verstrekt.

Lid 2 onder a

Indien een persoon met beperkingen om dringende medische of sociale redenen geen gebruik kan maken van de Regiotaxi Twente dan kan hij/zij in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming in de kosten van het gebruik van een taxi (de criteria hiervoor zijn opgenomen in bijlage twee van de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning). De omvang van dit bedrag is gebaseerd op de "Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer". Vanaf 15 oktober 2011 geldt een nieuw tariefsysteem voor straattaxi's. De ritprijs bestaat uit drie delen: een starttarief, een prijs per gereden kilometer en een prijs voor de duur van de rit. Op basis van dit nieuwe tariefsysteem is het bedrag per kilometer voor het jaar 2013 vastgesteld op maximaal € 2,08. Dit betekent, dat men op jaarbasis maximaal € 3.120,- (1500 x € 2,08) aan gereden kilometers kan declareren. Daarnaast is het maximum starttarief vastgesteld op € 2,83 per keer en het maximum tijdtarief op € 0,34 per minuut. De genoemde bedragen worden jaarlijks geïndexeerd met de tarieven die hiervoor opgenomen zijn in de "Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer".

Lid 2 onder b:

Indien een persoon met beperkingen aantoont dat hij/zij gebruik moet maken van een rolstoeltaxi, dan kan hij/zij in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de kosten van een rolstoeltaxi. De omvang van dit bedrag is gebaseerd op de "Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer". Het nieuwe tariefsysteem geldt ook voor rolstoeltaxi's. Op basis van dit nieuwe tariefsysteem is het bedrag per kilometer voor een rolstoeltaxi voor het jaar 2013 vastgesteld op maximaal € 2,62. Dit betekent, dat men op jaarbasis maximaal € 3.930,- (1500 x € 2,62) aan gereden kilometers kan declareren. Daarnaast is het maximum starttarief voor een rolstoeltaxi vastgesteld op € 5,75 per keer en het maximum tijdtarief op € 0,39 per minuut. De genoemde

bedragen worden jaarlijks geïndexeerd met de tarieven die hierover opgenomen zijn in de "Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer".

Lid 2 onder c:

Een financiële tegemoetkoming in de kosten van het aanpassen van een eigen auto, wordt uitsluitend verstrekt voor aanpassingen die het algemeen gebruikelijke karakter van de auto te boven gaan. Wanneer er een financiële tegemoetkoming in de kosten van het aanpassen van een eigen auto is verstrekt, bestaat er geen recht meer op een financiële tegemoetkoming als genoemd in lid 2 onder a of lid 2 onder b.

Lid 3:

De voorzieningen genoemd in dit lid worden uitsluitend verstrekt indien de hiervoor genoemde individuele voorzieningen niet leiden tot het te bereiken resultaat als genoemd in artikel 5.8 van de verordening.

Lid 4:

Indien blijkt dat de toegekende vervoersvoorziening aantoonbaar niet toereikend is voor het verplaatsingspatroon van de persoon met beperkingen, kan dit leiden tot toekenning van extra zones c.q. een extra financiële tegemoetkoming in de kosten van vervoer.

**Artikel 7           Soorten voorzieningen om contacten te kunnen hebben met medemensen en deel te kunnen nemen aan maatschappelijke, recreatieve en/of religieuze activiteiten.**

Lid 1:

De hoogte van de financiële tegemoetkoming voor een voorziening die voor sport wordt gebruikt, wordt jaarlijks aangepast aan de prijsontwikkeling op basis van de consumentenprijsindex van het Centraal bureau voor de Statistiek. Het indexeringspercentage voor 2013 bedraagt 2,4%.

Lid 2 en 3:

De inhoud van deze leden behoeft geen nadere toelichting.

**Hoofdstuk 5           Eigen bijdrage en eigen aandeel**

**Artikel 8           Hoogte van de eigen bijdrage dan wel het eigen aandeel**

Bij het bepalen van de hoogte van de eigen bijdrage of het eigen aandeel in het individuele geval moet rekening worden gehouden met de kostprijs, het maximumbedrag dat op grond van artikel 4.1 lid 1 en 4.2 van het (landelijk) Besluit maatschappelijke ondersteuning per vier weken aan eigen bijdrage of eigen aandeel tezamen is verschuldigd en de anticumulatie. Vanaf 1 januari 2013 bedraagt het bijdrageplichtig inkomen, als bedoeld in artikel 4.1, lid 1 van het (landelijk) Besluit maatschappelijke ondersteuning, het inkomen over het peiljaar, vermeerderd met 8% van de grondslag sparen en beleggen over het peiljaar van de ongehuwde aanvrager dan wel 8% van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen, bedoeld in artikel 5.2, tweede lid van de Wet inkomstenbelasting 2001, over het peiljaar van de gehuwde verzekerden.

**Artikel 9           Voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage/aandeel is verschuldigd**

Op grond van dit artikel is voor alle individuele voorzieningen een eigen bijdrage/aandeel verschuldigd, met uitzondering van de hierin genoemde.

In artikel 6.3 van de verordening is bepaald, dat bij het verstrekken van een voorziening een eigen bijdrage of eigen aandeel is verschuldigd, tenzij de wet dit uitsluit. De wet sluit het vragen van een eigen bijdrage voor een rolstoel en voor voorzieningen voor personen jonger dan 18 jaar uit.

In aanvulling op het gestelde in artikel 6.3 van de verordening is besloten om geen eigen bijdrage te vragen voor een Wmo-vervoerpas, een woonvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de kosten van huurderiving en een woonvoorziening in de vorm van een forfaitaire

vergoeding in de verhuis- en herinrichtingskosten aan de persoon die op verzoek van de gemeente, ten behoeve van een persoon met beperkingen een woonruimte ontruimt.

Met een Wmo-vervoerpas kan men tegen gereduceerd tarief gebruik maken van de Regiotaxi. Zou je hiervoor een eigen bijdrage gaan vragen, dan wordt het effect van de pas hiermee teniet gedaan. Ten aanzien van de hierboven genoemde woonvoorzieningen gaat het om voorzieningen die niet worden verstrekt aan personen met beperkingen, maar aan derden. Omdat het niet reëel wordt geacht om voor deze voorzieningen een eigen bijdrage te vragen, is besloten hiervan af te zien.

## Artikel 10 Kostprijs van voorzieningen

### Lid 1:

De inhoud van dit artikellid behoeft geen nadere toelichting.

### Lid 2:

Om voor elke bruikleenvoorziening afzonderlijk de waarde te bepalen is weliswaar het meest zuiver, maar ook het meest arbeidsintensief. Van elke voorziening moet dan afzonderlijk een berekening worden gemaakt. Dit is te tijdrovend en niet wenselijk. Bovendien zijn de kosten van onderhoud, reparatie en verzekering niet exact naar de individuele voorziening toe te rekenen.

Een andere optie is om uit te gaan van de gemiddelde kosten van een voorziening, inclusief de kosten voor verzekering, onderhoud en reparatie. Op basis hiervan wordt het totaal van de kosten die de gemeente maakt voor bruikleenvoorzieningen verdeeld over alle gebruikers en is de kostprijs van een bruikleenvoorziening voor iedereen gelijk. Naar cliënten toe is dit helder en transparant. Ook is dit administratief eenvoudig in te bedden in de huidige werkprocessen.

Concreet betekent dit ten aanzien van bijvoorbeeld de scootmobiel, dat je als gemeente vaststelt wat de totale gemeentelijke kosten (inclusief kosten van reparatie, onderhoud en verzekering) zijn geweest voor alle bruikleenscootmobielen in het voorgaande jaar. Door dit totaalbedrag te delen door het totaal aantal gebruikers van een bruikleenscootmobiel van het voorgaande jaar, kom je op een gemiddeld bedrag per scootmobiel. Dit is als het ware de kostprijs van een bruikleenscootmobiel voor de gemeente op jaarbasis. Door dit bedrag weer te delen door 13 (een eigen bijdrage wordt gevraagd over een periode van 4 weken, een jaar bestaat uit 13 perioden) stel je de kostprijs vast voor een periode van vier weken. Wat de cliënt daadwerkelijk per periode moet betalen, is afhankelijk van zijn inkomen/vermogen, maar mag dus nooit meer zijn dan de door de gemeente vastgestelde kostprijs voor een periode van vier weken. In onderstaande tabel staat aangegeven wat de maximale kostprijs is voor de genoemde bruikleenvoorzieningen en hoe deze tot stand is gekomen. Bij de genoemde woonvoorziening, kan gedacht worden aan douche- en toiletstoelen, tilliften etc..

|                      | A                    | B                                      | C          | D                           | E                            | F  |
|----------------------|----------------------|--|------------|-----------------------------|------------------------------|--|
| Bruikleenvoorziening | Totale uitgaven 2012 | Kosten reparatie/onderhoud/verzekering | A + B      | Totaal aantal middelen 2012 | Gemiddelde kostprijs (C : D) | Kostprijs per periode van 4 weken (E : 13) |
| Scootmobiel          | 177.299,96           | 60.445,44                              | 237.745,40 | 280                         | 849,09                       | 65,31                                      |
| Woonvoorziening      | 39.545,24            | 10.926,48                              | 50.471,72  | 123                         | 410,34                       | 31,56                                      |
| Fiets etc.           | 44.836,94            | 3.396,24                               | 48.233,18  | 117                         | 412,25                       | 31,71                                      |
| Traplift             | 73.884,56            | -,--                                   | 73.884,56  | 154                         | 479,77                       | 36,91                                      |

### Lid 3:

De kostprijs voor een sportvoorziening en forfaitaire vergoeding in de verhuis- en herinrichtingskosten is gebaseerd op het vastgestelde bedrag gedeeld door 39 (39 perioden van vier weken). Het bedrag voor een sportvoorziening is vastgesteld op: € 2.802,--. De kostprijs bedraagt dan € 2.802,-- : 39 = € 71,85. Het bedrag voor een forfaitaire vergoeding in de verhuis- en herinrichtingskosten is vastgesteld op € 2.269,--. De kostprijs bedraagt dan € 2.269,-- : 39 = € 58,18.

Lid 4:

Bij een bouwkundige of woontechnische aanpassing, een woonvoorziening in eigendom en een autoaanpassing wordt het eigen aandeel in de vorm van een eigen bijdrage, dat gebaseerd is op de kostprijs van de voorziening volgens de geaccepteerde factuur, over maximaal 39 perioden van vier weken (3 jaar) in rekening gebracht.

Lid 5:

De maximale periodebijdrage voor het gebruik van een (rolstoel)taxi wordt gebaseerd op de gedeclareerde bedragen en wordt gevraagd gedurende het gebruik van deze voorziening. Dit met inachtneming van de maximaal vastgestelde bedragen die men op jaarbasis kan declareren, op grond van artikel 5, lid 2 en 3 van dit besluit.

Lid 6:

Bij hulp bij het huishouden in de vorm van natura geeft de zorgleverancier de daadwerkelijk afgenomen zorg gedurende een periode van vier weken door aan het Centraal Administratiekantoor (CAK). Die neemt dit mee in de berekening van de door de cliënt te betalen eigen bijdrage. De eigen bijdrage die door het CAK wordt vastgesteld, is verschuldigd gedurende de duur van de indicatie.

Lid 7:

Als toelichting een voorbeeld. Wanneer er een persoonsgebonden budget verstrekt wordt voor een scootmobiel, wordt gezien wat deze scootmobiel de gemeente in natura zou kosten. Stel dat deze scootmobiel in natura de gemeente € 5.000,-- kost, dan wordt de kostprijs als volgt vastgesteld: € 5.000,-- : 65 (5 jr. x 13 perioden van 4 weken) = € 76,92.

## **Hoofdstuk 6            Inwerkingtreding en citeertitel**

### **Artikel 11        Intrekking**

Dit artikel regelt de intrekking van het vorige besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013

### **Artikel 12        Overgangsbepaling**

In dit artikel is een geregeld, dat personen die op 31 oktober 2013 aanspraak hebben op een financiële tegemoetkoming in de kosten van het gebruik van de (eigen) auto, deze aanspraak behouden tot 1 juli 2014.

### **Artikel 13        Inwerkingtreding**

In dit artikel is de inwerking treding van dit besluit geregeld. Tevens is hierin opgenomen dat voor personen die op 31 oktober 2013 aanspraak maakten op een individuele voorziening, waarvoor zij op basis van de oude regelgeving geen eigen bijdrage/aandeel verschuldigd waren, eerst vanaf 1 januari 2014 een eigen bijdrage/aandeel verschuldigd zijn.

### **Artikel 14        Citeertitel**

De inhoud van dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

# **Protocol Hulp bij het huishouden gemeente Hellendoorn**

**(Bijlage behorende bij het  
Besluit maatschappelijke ondersteuning)**

## Inhoud

|             |  |    |
|-------------|--|----|
| Hoofdstuk 1 | Inleiding .....  | 3  |
| Hoofdstuk 2 | Hulp bij het huishouden HH1 en HH2.....  | 4  |
|             | 2.1 Een schoon en leefbaar huis .....  | 4  |
|             | 2.2 Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften.....                                  | 6  |
|             | 2.3 Beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding.....                                 | 7  |
|             | 2.4 Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren. ....                        | 8  |
|             | 2.5 Hulp bij de dagelijkse organisatie van het huishouden .....                                  | 9  |
| Hoofdstuk 3 | Gedeelde woonsituaties / Zorgzwaartepakket en overbruggingszorg.....                             | 10 |
|             | 3.1 Vaststelling omvang hulp bij het huishouden voor cliënten in een gedeelde woonsituatie ..... | 10 |
|             | 3.2 Zorgzwaartepakket en overbruggingszorg.....  | 10 |
| Hoofdstuk 4 | Gebruikelijke zorg .....   | 12 |
|             | 4.1 Gebruikelijke zorg voor uitstelbare taken.....   | 12 |
|             | 4.2 Factoren die geen reden zijn om van gebruikelijke zorg af te zien.....                       | 13 |
|             | 4.3 Gebruikelijke zorg voor kinderen.....  | 14 |
|             | 4.4 Afwijken van gebruikelijke zorg .....  | 14 |
| Bijlage 1   | Overzicht gebruikelijke zorg voor en ten behoeve van kinderen per levensfase.....                | 17 |



# Hoofdstuk 1            Inleiding

---

In dit protocol Hulp bij het huishouden, is de tijdsnormering opgenomen die overeenkomt met de tijdsnormering die de gemeente Hellendoorn hanteerde tot 1 november 2013 voor hulp bij het huishouden. Er is aansluiting gezocht bij de te bereiken resultaten, zoals verwoord in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn 2013 (hierna Verordening), te weten:

1. Een schoon en leefbaar huis;
2. Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
3. Beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding;
4. Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.

Daarnaast is in dit protocol een hoofdstuk opgenomen over gedeelde woonsituaties en zorgzwaartepakket en overbruggingszorg en een hoofdstuk over gebruikelijke zorg.

Bij het vaststellen of er sprake is van een positieve indicatie voor hulp bij het huishouden wordt er met een aantal aandachtspunten rekening gehouden. Zo wordt er onderscheid gemaakt in twee categorieën hulp bij het huishouden: hulp bij het huishouden, categorie 1 (HH1) en hulp bij het huishouden categorie 2 (HH2).

Hulp bij het huishouden categorie 1 (HH1) is het overnemen van schoonmaakwerkzaamheden.

Hulp bij het huishouden categorie 2 (HH2) is het ondersteunen bij het huishoudelijk werk als de leefeenheid zelf de regie over het huishouden niet kan voeren. Het begrip leefeenheid is in de Verordening als volgt gedefinieerd: "*Alle bewoners van één adres die samen duurzaam een huishouden voeren niet zijnde kamerbewoners of personen die vanwege een zorgbehoefte op één adres ieder zelfstandig wonen.*"

#### Normering

Alle huishoudelijke taken die genoemd zijn in de twee categorieën hulp bij het huishouden, hebben een normering in minuten/uren. Deze normtijden zijn afgeleid van de "Richtlijn indicatieadvisering Hulp bij het Huishouden" van de MO-Zaak van januari 2011 (tot 1 januari 2011 Centrum Indicatiestelling Zorg MO). Door individuele omstandigheden kan er een noodzaak zijn voor een verhoging of een verlaging van de normering. Aan de hand van deze normering wordt door de indicatiesteller uiteindelijk bepaald hoeveel hulp bij het huishouden er noodzakelijk is en welk aantal uren er wordt toegekend. Op het moment dat de indicatiesteller tot een verhoging of een verlaging van de normering komt, dient de indicatiesteller dit altijd te motiveren in zijn advies. De motivatie voor de verhoging of verlaging dient overgenomen te worden in het besluit (de beschikking).

#### **Categorie 1 (HH1)**

In categorie 1 kunnen de volgende taken worden geïndiceerd en wordt de omvang van de hulp bij het huishouden bepaald aan de hand van de volgende normering.

### 2.1 Een schoon en leefbaar huis

Tot een schoon en leefbaar huis behoort het licht en zwaar huishoudelijk werk.

#### **Licht huishoudelijk werk**

- Hand en spandiensten;
- Huishoudelijke spullen in orde houden;
- Opruimen;
- Stof afnemen tussen heup- en schouderhoogte.

#### Standaard normering:

**60 minuten** voor een éénpersoonshuishouden

**90 minuten** voor een meerpersoonshuishouden

#### Taak gedeeltelijk overnemen:

| Licht huishoudelijke taken        | Eénpersoonshuishouden | Meerpersoonshuishouden |
|-----------------------------------|-----------------------|------------------------|
| Opruimen                          | 30 minuten            | 45 minuten             |
| Stof afnemen en planten verzorgen | 15 minuten            | 15 minuten             |
| Nat afnemen                       | 15 minuten            | 30 minuten             |

### Factoren voor meerwerk:

- zijn er kinderen jonger dan 12 jaar, dan kan er per kind **15 minuten extra** per week worden toegekend met een **maximum van 90 minuten** per week;
- in het geval er sprake is van psychogeriatrische problematiek, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er sprake is van ernstige beperkingen in het gebruik van armen en handen die leiden tot extra rommel, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er sprake is van een allergie voor huisstofmijt of COPD, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend. Een voorwaarde is dan dat er een diagnose voor de aandoening is gesteld.

### Zwaar huishoudelijk werk

- Stofzuigen;
- Schrobben, dweilen, soppen van sanitair en keuken;
- Stoffen boven schouderhoogte en beneden heuphoogte;
- Bedden verschonen;
- Opruimen huishoudelijk afval.

Bij het zwaar huishoudelijk werk is naast het aantal personen waar het huishouden uit bestaat, ook de grootte van de woning relevant. Er is derhalve een onderscheid gemaakt tussen kleine woningen ( $\leq 90$  m<sup>2</sup>) en grote woningen ( $> 90$  m<sup>2</sup>). Tot het woonoppervlakte worden alleen de primaire leefruimten gerekend.

Voor het vaststellen van de oppervlakte, is het registratiesysteem BAG van de gemeente leidend.

### Standaard normering:

**120 minuten** voor een éénpersoonshuishouden in een woning  $\leq 90$  m<sup>2</sup>;

**180 minuten** voor een éénpersoonshuishouden in een woning  $> 90$  m<sup>2</sup>;

**180 minuten** voor een meerpersoonshuishouden onafhankelijk van de grootte van de woning.

### Taak gedeeltelijk overnemen:

| Zwaar huishoudelijke taken            | Eén persoon kleine woning ( $\leq 90$ m <sup>2</sup> ) | Eén persoon grote woning ( $> 90$ m <sup>2</sup> ) | Meerpersoons-huishouden |
|---------------------------------------|--|--|-------------------------|
| Stofzuigen                            | 15 minuten   | 30 minuten   | 30 minuten              |
| Poetswerk sanitair, keuken, ramen     | 90 minuten   | 120 minuten  | 120 minuten             |
| Bed(den) verschonen, afhalen, opmaken | 15 minuten   | 30 minuten   | 30 minuten              |

### Factoren voor meerwerk:

- zijn er kinderen jonger dan 12 jaar, dan kan er **15 minuten extra** per kind per week worden toegekend met een **maximum van 90 minuten** per week;
- in het geval er sprake is van psychogeriatrische problematiek dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er sprake is van ernstige beperkingen in het gebruik van armen en handen die leiden tot extra rommel dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er sprake is van een allergie voor huisstofmijt of COPD dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend. Een voorwaarde is dan dat er een diagnose voor de aandoening is gesteld.

### Bijzonderheden

Voor de verzorging van dieren wordt geen extra tijd berekend, dit is al verdisconteerd in de marge van de normtijden.

## 2.2 Beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften

Tot dit te bereiken resultaat behoren het doen en opbergen van boodschappen en de maaltijdverzorging en/of afwassen.

### **Het doen van boodschappen voor het dagelijks leven**

- Boodschappen inkopen (**45 minuten**);
- Boodschappen opbergen (**15 minuten**).

### Standaard normering:

Eén keer per week (**60 minuten**).

### **Voorliggende voorzieningen:**

Een boodschappendienst is een voorliggende voorziening voor de deeltaak boodschappen inkopen. Diverse supermarkten in de gemeente Hellendoorn kennen een dergelijke service. Voor de deeltaak boodschappen opbergen wordt de aanvrager geadviseerd gebruik te maken van mantelzorgers en / of vrijwilligers. In het geval het niet mogelijk blijkt hier gebruik van te maken, kan hulp bij het huishouden voor deze deeltaak worden geïndiceerd.

### Factoren voor meerwerk:

- als de leefeenheid bestaat uit meer dan vier personen kan er twee keer per week boodschappen doen worden toegekend (**120 minuten**);
- wanneer de reistijd tot een winkel meer dan 15 minuten bedraagt, kan er **30 minuten per keer** boodschappen doen extra tijd toegekend worden;
- in principe worden eigen keuzes betreffende waar de boodschappen moeten worden gedaan en voor speciaal voedsel niet gehonoreerd. Alleen als er een medische noodzaak bestaat, kan extra tijd toegekend worden. De extra reistijd geldt dan als meerwerk.

### **Maaltijdverzorging en / of afwassen**

- broodmaaltijd bereiden (brood smeren, maaltijd klaarzetten, tafel dekken en afruimen en koffie/thee zetten);
- warme maaltijd bereiden (eten bereiden of eten verwarmen, tafel dekken en afruimen, opslaan en beheer levensmiddelenvoorraad);
- afwassen en opruimen (handmatig of machine in- en uitruimen).

### Standaard normering maaltijden:

- broodmaaltijd (inclusief afwassen en opruimen): **15 minuten** per keer;
- warme maaltijd (inclusief afwassen en opruimen): **30 minuten** per keer;
- opwarmen warme maaltijd (inclusief afwassen en opruimen): **15 minuten** per keer.

### Standaard normering afwassen, als er geen maaltijdbereiding is geïndiceerd:

- afwassen handmatig : **30 minuten** per keer;
- afwasmachine in- en uitruimen: **15 minuten** per keer.

#### Frequentie maaltijden en/of afwassen:

- een indicatie voor een broodmaaltijd kan voor **één keer per dag en maximaal zeven keer in de week** afgegeven worden. Alhoewel het gebruikelijk is om op twee tijdstippen op de dag een broodmaaltijd te gebruiken, wordt er vanuit gegaan dat de broodmaaltijd voor één van die keren in het voren kan worden bereid;
- een indicatie voor (het opwarmen van) een warme maaltijd kan voor **één keer per dag en maximaal zeven keer in de week** afgegeven worden;
- een indicatie voor het afwassen kan afhankelijk van de situatie **twee of drie keer per week** afgegeven worden. Op het moment dat een indicatie voor meerdere keren per week noodzakelijk is, dan dient de zorgaanbieder ook de opdracht te krijgen om meerdere keren per week hulp bij het huishouden te leveren.

#### **Voorliggende voorzieningen:**

Kant en klaarmaaltijden, een gemeentelijke maaltijdvoorziening dan wel bezorging aan huis van maaltijden, zijn voorliggende voorzieningen voor de warme maaltijdbereiding voor een een- of tweepersoonshuishouden. Via een maaltijdvoorziening is het ook mogelijk om de maaltijd dagelijks warm te laten bezorgen. Indien deze voorliggende voorzieningen niet tegemoet komen aan de eisen van een door een arts voorgeschreven dieet, kan voor deze taak hulp bij het huishouden worden geïndiceerd. In een leefeenheid met kinderen kan in een crisissituatie voor maximaal drie maanden een indicatie voor het bereiden van de warme maaltijd worden gesteld.

#### Factoren voor meerwerk:

- Als de leefeenheid bestaat uit meer dan vier personen, dan kan per maaltijd **30 minuten extra** worden toegekend.

## 2.3 Beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding

Tot dit te bereiken resultaat behoort de verzorging van kleding en linnengoed.

- Kleding en linnengoed sorteren en wassen in de wasmachine;
- Ophangen en afhalen wasgoed/ wasgoed drogen in droger;
- Vouwen, strijken (alleen bovenkleding) en opbergen.

#### Standaard normering:

**60 minuten** voor een éénpersoonshuishouden;

**90 minuten** voor een meerpersoonshuishoude.

#### Taak gedeeltelijk overnemen:

| <b>Textiel verzorging</b>                | <b>Eénpersoonshuishouden</b> | <b>Meerpersoonshuishouden</b> |
|--|------------------------------|-------------------------------|
| Sorteren, in machine stoppen en uithalen | 15 minuten                   | 15 minuten                    |
| Ophangen/afhalen, of gebruik droger      | 15 minuten                   | 30 minuten                    |
| Strijken, vouwen en opbergen             | 30 minuten                   | 45 minuten                    |

#### Factoren voor meerwerk:

- in het geval er kinderen onder de 16 jaar aanwezig zijn, dan kan er **30 minuten** per week per kind extra toegekend worden;

- in het geval er sprake is van psychogeriatrische problematiek, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er sprake is van de aanwezigheid van een bedlegerige persoon, dan kan er **30 minuten** per week extra toegekend worden;
- in het geval er extra bewassing in verband met overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc. noodzakelijk is, dan kan er **30 minuten** per week extra toegekend worden.

## Categorie 2 (HH2)

In categorie 2 kunnen de volgende taken worden geïndiceerd:

- alle werkzaamheden van hulp in het huishouden categorie 1;
- anderen helpen in huis met zelfverzorging en/of eten, opvang en/of verzorging van kinderen/volwassen huisgenoten;
- hulp bij de dagelijkse organisatie van het huishouden.

## 2.4 Het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.

Tot dit te bereiken resultaat behoren anderen helpen in huis met zelfverzorging en/of eten, opvang en/of verzorging van kinderen/volwassen huisgenoten.

- Wassen en aankleden;
- Hulp bij eten en/of drinken;
- Verschonen;
- Sfeer scheppen, spelen;
- Opvoedingsactiviteiten.

### Standaard normering:

Gezien het feit dat elke situatie verschillend zal zijn, is het hier niet mogelijk een standaard normering op te nemen. Als de hulpvrager nog wel het toezicht op de kinderen kan houden, dan kan er voor de hieronder genoemde taken hulp bij het huishouden geïndiceerd worden. Als de hulpvrager ook beperkt is bij het toezicht houden op de kinderen, dan hangt de normering samen met de momenten op de dag dat er geen andere oplossingen voor de opvang van de kinderen voorhanden zijn. Als er kinderen onder de zes jaar aanwezig zijn, gecombineerd met huishoudelijke activiteiten, kan dit oplopen tot maximaal 40 uur in de week.

### Richtlijnen voor enkele taken per leeftijdscategorie:

| Anderen helpen met zelfverzorging | 0-5 jaar         | 5-12 jaar        | 12-18 jaar |
|-----------------------------------|------------------|------------------|------------|
| Wassen/douchen/baden              | 30 min. per keer | 15 min. per keer | -          |
| Aan- en uitkleden                 | 15 min. per keer | -                | -          |
| Hulp bij eten en/of drinken       | 15 min. per keer | -                | -          |
| Verschonen                        | 15 min. per keer | -                | -          |

### **Voorliggende voorzieningen:**

Indien de zorg voor de kinderen overgenomen moet worden, dan dient de werkende ouder als voorliggende voorziening gebruik te maken van de voor hem of haar geldende regeling voor

zorgverlof. Als de ouder aangeeft, dat hij/zij hiervan geen gebruik kan maken, dient hij of zij hiervan een schriftelijk bewijs van de werkgever te overleggen. Zijn andere oplossingen niet mogelijk dan dient de ouder gebruik te maken van (een combinatie van) crèche, voor- en naschoolse opvang, buitenschoolse opvang, een gastouder etc. Voor kinderen vanaf 10 weken is kinderopvang voorliggend.

Slechts in het geval de bovenstaande mogelijkheden reeds maximaal gebruikt zijn of in verband met wachttijden afwezig, of er is slechts kortdurend overbrugging nodig in noodgevallen, dan kan er voor een periode van maximaal drie maanden hulp bij het huishouden worden geïndiceerd.

Indien de hulpvraag eigenlijk voortkomt uit het feit dat er voor een te korte periode kraamzorg is ingezet, kan geen hulp bij het huishouden geïndiceerd worden.

In een gezin met een kind met lichamelijke en/of geestelijke beperkingen, dient onderzocht te worden wat gezien de leeftijd van het kind tot de gebruikelijke ouderlijke zorgplicht behoort en waarin de ouder(s) extra zorg leveren. Voor de extra zorg kan een beroep gedaan worden op de AWBZ. Deze extra zorg valt dan onder de functie ondersteunende begeleiding (OB) of persoonlijke verzorging (PV).

## 2.5 Hulp bij de dagelijkse organisatie van het huishouden

Hiertoe behoren:

- administratieve werkzaamheden, in combinatie met huishoudelijke activiteiten, ten behoeve van de cliënt;
- hulp bij het plannen en beheren van middelen met betrekking tot het huishouden.

Standaard normering:  
**30 minuten** per week.

Factoren voor meerwerk:

- in het geval er sprake is van ernstige communicatieproblemen, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er kinderen onder de 16 jaar aanwezig zijn, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend;
- in het geval er sprake is van (psychosociale) problematiek bij één of meer gezinsleden, dan kan er **30 minuten extra** per week worden toegekend.

## Hoofdstuk 3 Gedeelde woonsituaties/ Zorgzwaartepakket en overbruggingszorg

---

### 3.1 Vaststelling omvang hulp bij het huishouden voor cliënten in een gedeelde woonsituatie

Het gaat in deze situatie om cliënten die samen met enkele andere cliënten een ruime woning delen. De indeling van de eigen woonruimte verschilt van geval tot geval. Naast de eigen woonruimte heeft de cliënt ook de zorg voor het schoonhouden van de gemeenschappelijke ruimtes.

Bij het vaststellen van de indicatie voor de gemeenschappelijke ruimtes, wordt rekening gehouden met het aantal personen waarmee deze ruimtes worden gedeeld. Bekeken wordt of op het moment dat ieder een aandeel van 30 minuten voor de gemeenschappelijke ruimtes levert, er voldoende uren beschikbaar zijn om deze ruimtes schoon te houden.

Een overzicht met de woonruimte indeling en de huidige indicaties hulp bij het huishouden voor reeds door ons geïndiceerde woonvormen is opgenomen als gemeentelijke bijlage in het Wmo-handboek van Kluwer/Schulinck.

Voor de boodschappen kan gebruik gemaakt worden van een boodschappendienst of de boodschappen kunnen worden gehaald door de vrijwillige thuiszorg. Voor het bereiden van de warme maaltijd kan een maaltijdvoorziening genomen worden. Het is dus niet noodzakelijk om hiervoor een indicatie te geven. Per situatie dient bekeken te worden of er activerende of ondersteunende begeleiding is ingezet. Is dit niet het geval, dan moet beoordeeld worden of er een indicatie voor broodmaaltijden aanwezig is.

### 3.2 Zorgzwaartepakket en overbruggingszorg

#### **Hulp bij het huishouden en zorgzwaartepakket**

Een zorgzwaartepakket (ZZP) is een omschrijving van hoeveel en welk soort zorg en begeleiding iemand nodig heeft. De ZZP is verdeeld over drie sectoren, verpleging en verzorging, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg en is een onderdeel van de AWBZ. De AWBZ maakt onderscheid tussen zorg thuis en zorg met verblijf. Is er "Zorg met verblijf" (indicatie CIZ), dan bestaat er recht op ZZP.

Bij Zorg met verblijf kan nog weer onderscheid gemaakt worden tussen het thuis willen blijven wonen en de wens voor opname.

Wanneer er sprake is van een opnamewens en er is op dat moment geen mogelijkheid voor opname, dan bestaat er recht op overbruggingszorg:

#### **Overbruggingszorg**

Zorg die wordt ingezet in afwachting van realisatie van geïndiceerde zorg en die niet volledig overeenkomt met de geïndiceerde zorg.

Overbruggingszorg mag maximaal drie maanden worden ingezet, met de mogelijkheid om dit eenmaal met drie maanden te verlengen. Binnen zes maanden dient opname gerealiseerd te zijn.



#### Opnamewens na max. overbruggingszorg

Tijdens de periode van overbruggingszorg (maximaal zes maanden) is de gemeente verantwoordelijk voor het leveren van hulp bij het huishouden. Is de opnamewens na zes maanden nog aanwezig en is opname nog niet mogelijk, dan is na zes maanden de AWBZ verantwoordelijk voor de levering van hulp bij het huishouden.

#### Geen opnamewens meer na (max.) overbruggingszorg

Is er na zes maanden (of tijdens de periode van overbruggingszorg) niet langer sprake van een opnamewens, omdat cliënt zich kan redden met de geboden hulp gedurende de overbruggingszorg, dan blijft na de periode van overbruggingszorg de gemeente Hellendoorn verantwoordelijk voor de levering van hulp bij het huishouden.

# Hoofdstuk 4      Gebruikelijke zorg

---

In dit hoofdstuk komen de volgende aspecten aan de orde:

1. Gebruikelijke zorg voor uitstelbare taken
2. Factoren die geen reden zijn om van gebruikelijke zorg af te zien
  1. Culturele diversiteit
  2. Niet gewend zijn om huishoudelijk werk te verrichten
  3. Studie of werkzaamheden
  4. Zeer drukke werkzaamheden en/of (zeer) lange werkweken
  5. Een hoge leeftijd
3. Gebruikelijke zorg voor kinderen
4. Afwijken van gebruikelijke zorg
  1. Een zeer korte bekende levensverwachting
  2. Gezondheidsproblemen
  3. (Dreigende) overbelasting
  4. Uitruil met andere AWBZ - functies

## 4.1 Gebruikelijke zorg voor uitstelbare taken

In de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hellendoorn (hierna verordening genoemd) is ten aanzien van de te bereiken resultaten:

- een schoon en leefbaar huis;
- beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding; en
- het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren, bepaald, dat er geen individuele voorziening wordt verstrekt, indien er sprake is van gebruikelijke zorg.

Gebruikelijke zorg is gedefinieerd in artikel 1.1, onder 11 van de verordening. Daar is bepaald dat onder gebruikelijke zorg wordt verstaan: 'de normale, dagelijkse zorg die leden van een leefeenheid geacht worden elkaar onderling te bieden, omdat zij als leefeenheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van de leefeenheid'.

Het principe van gebruikelijke zorg is gebaseerd op de beleidsregels die het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) hanteerde ten aanzien van de functie huishoudelijke verzorging (HV) in de AWBZ tot de invoering van de Wmo.

Gebruikelijke zorg wil zeggen dat als de hulpvrager huisgenoten heeft die het huishoudelijk werk over kunnen nemen, zij verondersteld worden dit door een herverdeling van taken te doen. Dit principe is gebaseerd op de achterliggende gedachte dat een leefeenheid gezamenlijk verantwoordelijk is voor het huishoudelijk werk (ofwel: het draaiende houden van een huishouden). Dit betekent dat als diegene die gewend is het huishoudelijke werk te doen, hiertoe niet meer in staat is, andere leden van de leefeenheid verondersteld worden dit over te nemen. Dit principe heeft een verplichtend karakter en geldt voor alle huisgenoten van 23 jaar en ouder. Vanaf 18 jaar wordt men verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen draaien. Vanaf 23 jaar wordt men verondersteld een volledig huishouden te kunnen draaien. Kinderen onder de 18 jaar worden verondersteld te helpen bij het huishouden, bijvoorbeeld door het bijhouden van de eigen kamer, het helpen dekken van de tafel, het helpen bij de afwas etc. Met het bovenstaande wordt rekening gehouden bij het vaststellen van de indicatie.

Zie voor een nadere uitwerking van hetgeen hierboven is gesteld bijlage 1. 'gebruikelijke zorg voor en ten behoeve van kinderen per levensfase'.

## 4.2 Factoren die geen reden zijn om van gebruikelijke zorg af te zien

De volgende factoren zijn géén reden om van gebruikelijke zorg af te zien. Deze lijst is niet-limitatief. Voor zover er sprake is van uitzonderingen worden deze per factor toegelicht.

### 1. Culturele diversiteit

Bij het inventariseren van de eigen mogelijkheden van de leefeenheid wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, de wijze van inkomensverwerving of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke taken.

### 2. Niet gewend zijn om huishoudelijk werk te verrichten

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijk werk willen en/of kunnen verrichten' leiden niet tot een indicatie voor het overnemen van huishoudelijke taken. Wel kan er voor zes weken een indicatie voor hulp bij het huishouden categorie 2 (HH2) worden gesteld, voor het aanleren van huishoudelijke taken en/of het leren (efficiënter) organiseren van het huishouden. De werkzaamheden worden dan niet overgenomen, maar via instructies gestuurd. Na de periode van zes weken wordt door de ingezette werknemer van de zorgaanbieder en de indicatiesteller overlegd of betrokkene leerbaar is of niet. In het geval betrokkene niet leerbaar blijkt te zijn, kan er hulp bij het huishouden voor een langere periode worden ingezet.

### 3. Studie of werkzaamheden

Iedereen die werkt en/of studeert zal naast zijn werk het huishouden moeten doen of hier eigen oplossingen voor moeten zoeken (zoals bijvoorbeeld het inhuren van een particuliere hulp). Dit geldt ook voor tweeverdieners.

### 4. Zeer drukke werkzaamheden en/of (zeer) lange werkweken

Bij werkenden wordt geen rekening gehouden met zeer drukke werkzaamheden, (zeer) lange werkweken en vanwege werkzaamheden langdurig van huis zijn. Een uitzondering wordt gemaakt voor werkenden die langdurig, minimaal zeven aaneengesloten dagen, van huis zijn. Vanwege de langdurige afwezigheid is men niet in staat om huishoudelijk werk over te nemen. Tijdens deze perioden is er feitelijk sprake van een eenpersoonshuishouden.

#### Concrete voorbeelden zijn:

- chauffeurs die op het buitenland rijden;
- medewerkers in de off-shore;
- mariniers die maanden achtereen van huis zijn.

Het criterium van zeven aaneengesloten etmalen wordt stringent gehanteerd. Slechts in combinatie met gezondheidsproblemen of een (dreigende) overbelasting kan er een uitzondering op de verplichting tot overname van de gebruikelijke zorg worden gemaakt.

### 5. Een hoge leeftijd

Ouderen die in staat zijn tot het verrichten van huishoudelijk werk vallen onder de gebruikelijke zorg. Er bestaat een uitzondering voor personen waarbij in redelijkheid niet (meer) kan worden verondersteld dat een nieuwe taak als het huishouden nog is te trainen of aan te leren. Het is aan de indicatiesteller om zich hier een geobjectiveerd oordeel over te vormen. Bij een persoon van 75 jaar of ouder mag de indicatiesteller er in principe van uit gaan dat deze niet meer leerbaar is en dat er sprake is van ouderdomsklachten. In deze gevallen kan er hulp bij het huishouden worden geïndiceerd die anders tot de gebruikelijke zorg zou worden gerekend.

### 4.3 Gebruikelijke zorg voor kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. De ouders zorgen voor de opvoeding van hun kinderen. Dit houdt in: het zorgen voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid (en naar draagkracht voorzien in de kosten van dit alles). Deze zorgplicht strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger), onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de zorg bij kortdurende ziekte. Gebruikelijke zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon passend bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Bij uitval van één van de ouders gaan de volgende eigen oplossingen voor:

- de andere ouder neemt de gebruikelijke zorg voor de kinderen over;
- mantelzorg. De indicatiesteller onderzoekt wat in redelijkheid met mantelzorg kan worden opgevangen;
- gebruikmaken van (een combinatie van) crèche, opvang op school, buitenschoolse opvang, gastouder enz;
- dit zijn de zogenaamde algemeen gebruikelijke voorliggende voorzieningen (zie voor een nadere uitwerking de paragraaf voorliggende voorzieningen die hierna is opgenomen).

#### Uitzondering:

Als bovengenoemde mogelijkheden al maximaal zijn gebruikt, niet aanwezig zijn of er is slechts kortdurend overbrugging nodig in noodgevallen, dan kan hulp bij het huishouden worden geïndiceerd. Een periode van maximaal drie maanden wordt als kortdurend beschouwd.

#### Maar:

- langdurige opvang van kinderen valt niet onder hulp bij het huishouden;
- kortdurende opvang van kinderen kan alleen bij ontwrichting of calamiteiten tijdelijk tot inzet van hulp bij het huishouden leiden;
- verzorging van de kinderen kan, zonodig, wel tot inzet van hulp bij het huishouden leiden.

Bovengenoemde oplossingen zijn ook van toepassing bij de uitval van de ouder in een éénoudergezin, met uitzondering van het overnemen van de gebruikelijke zorg voor kinderen door de andere ouder. Als er sprake is van een éénoudergezin als het gevolg van een echtscheiding of het op een andere wijze verbreken van de relatie, verdwijnt de zorgplicht voor de kinderen door de ex-partner niet. Bij uitval van de verzorgende ouder wordt wel onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van opvang van de kinderen door de niet thuiswonende ouder, door te kijken naar de voor de rechtbank vastgelegde afspraken tussen de ex-echtgenoten/partners. Voor die perioden dat de kinderen bij de verzorgende - beperkte - ouder zijn, kan er een indicatie voor hulp bij het huishouden zijn. Als de zorgplicht door de niet-verzorgende ouder kennelijk niet wordt nagekomen, beschouwen we de situatie als een éénoudergezin.

### 4.4 Afwijken van gebruikelijke zorg

In onderstaande situaties kan worden afgeweken van de gebruikelijke zorg:

#### **1. Een zeer korte bekende levensverwachting**

Als de hulpvrager een zeer korte bekende levensverwachting heeft, kan ter ontlasting van de leefeenheid afgeweken worden van de normering van gebruikelijke zorg. Het is aan de indicatiesteller om vast te stellen of de gehele plicht voor gebruikelijke zorg dan wegvalt of dat deze slechts gedeeltelijk wegvalt. De indicatiesteller dient zijn afweging in de rapportage te verwoorden en te motiveren. Deze afweging en motivatie dient in het besluit (beschikking) te worden opgenomen.

De duur van de indicatie hangt niet persé samen met de korte bekende levensverwachting van de hulpvrager, omdat dit over het algemeen bijzonder lastig te voorspellen is. In het geval de hulpvrager overlijdt, is de gestelde indicatie nog een maand geldig voor de huisgenoot, zodat deze de gelegenheid heeft op eigen naam een aanvraag voor hulp bij het huishouden in te dienen. Men maakt bij een nieuwe aanvraag echter weinig kans op een toewijzing, omdat er immers slechts vanwege de situatie was afgeweken van de gebruikelijke zorg.

## **2. Gezondheidsproblemen**

Een indicatiesteller kan besluiten dat een huisgenoot geen gebruikelijke zorg kan leveren als deze zodanige gezondheidsproblemen heeft, dat de indicatiesteller redelijkerwijs moet concluderen dat de betreffende taken niet door hem uitgevoerd kunnen worden. Het is aan de indicatiesteller om zich hier een geobjectiveerd oordeel over te vormen. Dit oordeel zal in eerste instantie worden gevormd door informatieverstrekking van de hulpvrager dan wel de betreffende huisgenoot en observatie van de indicatiesteller. Mocht de indicatiesteller zich op grond van de informatieverstrekking en zijn eigen observatie geen geobjectiveerd oordeel kunnen vormen, dan dient de indicatiesteller medisch advies bij de huisarts en/of een onafhankelijk arts in te winnen.

De duur van de indicatie hangt samen met de duur van de gezondheidsproblemen van de huisgenoot. Dit betekent dat als de huisgenoot slechts tijdelijke gezondheidsproblemen heeft, de huisgenoot ook slechts tijdelijk wordt vrijgesteld van gebruikelijke zorg. De indicatie zal dan ook voor een korte periode worden gesteld. Is er bij de huisgenoot sprake van blijvende lichamelijke problematiek en is het niet de verwachting dat daar verbetering in zal optreden, dan kan de indicatie voor lange tijd (maximaal vijf jaar) worden gesteld.

## **3. (Dreigende) overbelasting**

Een indicatiesteller moet altijd onderzoeken of een leefeenheid, gezien de voor die leefeenheid geldende gebruikelijke zorg, door de (chronische) uitval van de hulpvrager niet onevenredig belast wordt en overbelasting dreigt. Het is aan de indicatiesteller om zich hier een geobjectiveerd oordeel over te vormen. Dit oordeel zal in eerste instantie gevormd worden door informatieverstrekking van de hulpvrager dan wel de betreffende huisgenoot en observatie van de indicatiesteller om zich hier een geobjectiveerd oordeel over te vormen. Mocht de indicatiesteller zich op grond van de informatieverstrekking en zijn eigen observatie geen geobjectiveerd oordeel kunnen vormen, dan dient de indicatiesteller medisch advies bij de huisarts en/of een onafhankelijk arts in te winnen. Wanneer de dreigende overbelasting wordt veroorzaakt door een combinatie van werk en gebruikelijke zorg en andere activiteiten dan werk en huishouden, gaan werk en gebruikelijke zorg voor. Het beoefenen van vrijetijdsbesteding kan geen reden zijn om een indicatie af te geven voor hulp bij het huishouden. Op het moment dat de combinatie van werk en gebruikelijke zorg te belastend is, kan hiervoor een tijdelijke indicatie gesteld worden. In de jurisprudentie wordt in een aantal uitspraken gesproken over de combinatie van gebruikelijke zorg en drukke werkzaamheden. De meest relevante uitspraken zijn hieronder opgenomen.

Ten aanzien van een fulltime werkende beroepschauffeur oordeelde het CVZ (College voor zorgverzekeringen) op 2 juli 2003 dat deze in een gezin met twee kinderen in beginsel de uitstelbare huishoudelijke taken naast zijn baan in het weekend kan uitvoeren. Ook een ongebruikelijk lange werkweek van de partner (7 dagen per week in een eigen bloemenzaak) levert voor het CVZ op 20 mei 2003 geen indicatie op voor huishoudelijke verzorging. Een tijdelijke indicatie zou in dit laatste geval wel aan de orde kunnen zijn om de leefeenheid de gelegenheid te geven voor een nieuw ontstane situatie een oplossing te vinden. In een uitspraak van de CRvB (Centrale Raad van Beroep) van 22 mei 2007 wordt gesteld dat de zoon het met zijn melkveehouderij plus de zorg voor zijn vader, en met de hulp zoals die tot de herindicatie werd verleend, nog net kon redden. Onderzocht had dienen te worden of de zoon het ook zonder de hulp bij het huishouden zou kunnen redden. Blijkbaar is de CRvB van mening dat van de zoon niet gevergd kon worden dat hij zijn werk reorganiseerde, een deel van zijn melkquotum verkocht, of iets anders deed om toch de noodzakelijke huishoudelijke verzorging te kunnen bieden en niet overbelast te raken.

Omstandigheden die een rol kunnen spelen bij het vaststellen of er sprake is van (dreigende) overbelasting zijn de volgende:

- verzorging van de zieke huisgenoot;
- gezondheidsklachten die samenhangen met (dreigende) overbelasting;
- wegvallen mantelzorg(er)s);
- drukke werkzaamheden;
- (zeer) lange werkweken;
- langdurig van huis zijn.

Deze lijst is overigens niet limitatief.

De indicatiesteller dient van geval tot geval te beoordelen of er door omstandigheden sprake is van (dreigende) overbelasting. In de jurisprudentie komt tot uiting dat er een gedegen onderzoek moet plaatsvinden. In de bijlage 'onderzoek naar overbelasting' dat opgenomen is in het handboek Wmo wordt beschreven hoe dit onderzoek kan plaatsvinden. De gemaakte afweging door de indicatiesteller in de rapportage verwoord en gemotiveerd te worden. Deze afweging en motivatie dient ook in het besluit (beschikking) opgenomen te worden. In het geval van (dreigende) overbelasting is het mogelijk een eenmalige tijdelijke indicatie van drie maanden af te geven. Deze periode van drie maanden is bedoeld om de leefeenheid de gelegenheid te geven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen. In deze periode van drie maanden dienen er door de hulpvrager en zijn of haar huisgenoot keuzes gemaakt te worden voor wat betreft werk (minder uren werken, zorgverlof etc.), kinderopvang, dan wel het zelf bekostigen van een (particuliere) hulp bij het huishouden als zij het idee hebben dat de overbelasting na een periode van drie maanden nog steeds zal bestaan.

#### **4. Uitrust met andere AWBZ – functies**

Als de huisgenoot die de gebruikelijke zorg wat betreft de hulp bij het huishouden zou moeten bieden, ook langdurig mantelzorg biedt voor wat betreft ondersteunende begeleiding, activerende begeleiding, persoonlijke verzorging of verpleging, kan ter ontlasting van de leefeenheid afgeweken worden van de normering van gebruikelijke zorg. Per situatie dient beoordeeld te worden of het aanvragen of uitbreiden van een AWBZ-functie of het toekennen van hulp bij het huishouden de meest passende oplossing is. Wordt er voor het laatste gekozen, dan is het aan de indicatiesteller om vast te stellen of de gehele plicht voor gebruikelijke zorg dan wegvalt of dat deze slechts gedeeltelijk wegvalt. De indicatiesteller dient de afweging in de rapportage te verwoorden en te motiveren. Deze afweging en motivatie dient ook in het besluit (beschikking) opgenomen te worden. De indicatie kan langdurig (maximaal vijf jaar) toegekend worden. Bij een langdurige indicatie, wordt de hulpvrager er in het besluit op gewezen de gemeente ervan op de hoogte te brengen als er een (uitbreiding van de) indicatie voor een AWBZ-functie wordt aangevraagd. Dit kan immers van invloed zijn op het recht op hulp bij het huishouden.

## Gebruikelijke zorg voor en ten behoeve van kinderen per levensfase

### Gebruikelijke zorg(plicht) ten aanzien van kinderen

Voor de activiteiten die een kind zonder beperkingen niet zelfstandig uit kan voeren, geldt een zorgplicht van de ouders. Het betreft hier dus gebruikelijke zorg van ouders voor hun kinderen.

#### **Kinderen van 0 tot 5 jaar**

Kunnen niet zonder het toezicht van volwassenen;  
Moeten volledig verzorgd worden: aan- en uitkleden eten en wassen;  
Hebben begeleiding nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;  
Zijn tot 4 jaar niet zindelijk;  
Hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel/vrijtijdsbesteding;  
Sport- en hobbyactiviteiten niet in verenigingsverband;  
Zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.

#### **Kinderen van 5 tot 12 jaar**

Kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;  
Hebben nog maar weinig hulp nodig bij hun persoonlijke verzorging;  
Hebben begeleiding nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;  
Zijn overdag zindelijk en 's nachts merendeels ook;  
Hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur per week;  
Sport en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, gemiddeld twee keer per week;  
Hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan.

#### **Kinderen van 12 tot 18 jaar**

Hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;  
Kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden;  
Kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;  
Hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;  
Hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun ontplooiing en ontwikkeling (bijvoorbeeld hulp bij huiswerk);  
Hebben tot 16 jaar een reguliere dagbesteding op school;  
Sport- en hobby activiteiten in verenigingsverband, gemiddeld drie keer per week;  
Hebben geen begeleiding nodig van en naar hun vrijetijdsbesteding.

### Gebruikelijke zorg van kinderen

Als de leefeenheid van de hulpvrager mede bestaat uit kinderen, dan gaat de indicatiesteller ervan uit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

#### **Kinderen van 0 tot 5 jaar**

leveren geen bijdrage aan het huishouden

#### **Kinderen van 5 tot 12 jaar (naar eigen mogelijkheden)**

helpen met opruimen;  
helpen met tafel dekken en tafel afruimen;  
helpen met afwassen en afdrogen;  
kunnen een boodschap doen;  
kunnen hun eigen kleding in de wasmand gooien.

#### **Kinderen van 12 tot 18 jaar**

kunnen dezelfde taken als kinderen van 5 tot 12 jaar verrichten;  
kunnen hun eigen kamer opruimen;  
kunnen hun eigen kamer stofzuigen;  
kunnen hun eigen bed verschonen.

### Gebruikelijk zorg van huisgenoten tot 23 jaar

Van een gezonde volwassen huisgenoot van 18 tot 23 jaar wordt verwacht dat deze de huishoudelijke taken overneemt als de primaire verzorger uitvalt. Van een 18 – 23 jarige wordt verondersteld dat deze een eenpersoonshuishouden kan voeren.

#### **Huisgenoten van 18 tot 23 jaar**

|   |                     |
|---|---------------------|
| zwaar huishoudelijk werk (schoonhouden keuken, sanitair etc.) | 90 minuten per week |
| licht huishoudelijk werk (opruimen kamers, afwassenetc.)      | 60 minuten per week |
| textiel verzorging  | 60 minutenper week  |
| maaltijd verzorgen  | volledig            |
| boodschappen doen   | volledig            |